

افزایش تشکیل میوه و جلوگیری از ریزش میوه‌ها از طریق محلول پاشی اوره، بور و روی در باغ‌های گیلاس بابک متشروع زاده و محمد جعفر ملکوتی^۱

اهمیت تشکیل میوه از آنجا ناشی می‌شود که درصد تشکیل میوه در درختان میوه در ایران، بسیار پایین می‌باشد. برای مثال در هسته‌دارها درصد تشکیل میوه ۲۰ الی ۳۰ درصد بوده است. به عبارت دیگر از هر صد عدد شکوفه باز شده تنها حدود ۲۵ عدد آن به میوه تبدیل می‌شود و بقیه شکوفه‌ها ریزش می‌نمایند. لذا افزایش تشکیل میوه در محصولات باغی نظیر بادام، فندق، گردو، انگور، گیلاس و زیتون از لحاظ اقتصادی برای کشور مهم می‌باشد.

این پژوهش جهت بررسی تاثیر محلول پاشی عناصر غذایی در کاهش ریزش شکوفه و افزایش تشکیل میوه در باغ موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر واقع در کمال آباد کرج در بهار ۱۳۷۷ انجام گرفت. عناصر غذایی مصرفی ازت، روی و بور بودند. جهت انجام پژوهش، ۱۰ تیمار محلول پاشی شامل تیمار شاهد، اوره، روی، بور، اوره با روی، اوره با بور، روی با بور، اوره با روی و بور، کود کامل میکرو و فوسامکو در زمان تورم جوانه‌ها در بهار، بر روی سه رقم گیلاس لامبرت، سیاه مشهد و سیلیژر بلادی باربون با سه تکرار در قالب طرح فاکتوریل بکار رفت و نمونه‌های حاصله از خاک برگ و میوه مورد تجزیه و ارزیابی قرار گرفت. تجزیه نمونه‌های خاک، برگ و میوه با استفاده از روشهای متداول آزمایشگاهی انجام گرفت. شمارش شکوفه‌ها در اواخر فروردین انجام و تعداد میوه پس از آخرین ریزش در اردیبهشت همان سال شمارش و درصد تشکیل میوه محاسبه گردید.

نتایج حاصله از اندازه‌گیری درصد تشکیل میوه نشان داد که تیمار روی با بور بهترین تیمار و میزان تشکیل میوه آن ۳۰ درصد بود که نسبت به شاهد (۱۲ درصد) ۱۸ درصد افزایش تشکیل میوه را نشان داد. ضمناً بیشترین درصد تشکیل میوه بترتیب در رقم لامبرت و سیاه مشهد با تیمار بور و تیمار روی مشاهده شد. درصد تشکیل میوه در این دو تیمار ۳۳ بود. بین ارقام مختلف در رابطه با تاثیر این عناصر در تشکیل میوه تفاوت معنی‌داری مشاهده گردید بطوریکه رقم سیاه مشهد بهترین و ارقام لامبرت و سیلیژر بلادی باربون در مراتب بعدی قرار داشتند. نتایج حاصله با توجه به تجزیه نمونه‌ای خاک برگ نشان داد که به علت مصرف سالانه کودهای ازته مقدار ازت بیشتر از نیاز درختان میوه بود، و نسبت به مصرف ازت پاسخگی نشان ندادند ولی به علت عدم مصرف ترکیبات محتوی عناصر روی و بور (سولفات روی و اسیدبوریک) محلول پاشی این عناصر، سبب افزایش درصد تشکیل میوه گردید. سایر نتایج

^۱ به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد خاکشناسی و استاد دانشگاه تربیت مدرس

آزمایش مانند وزن، قطر، خصوصیات کیفی و طعم میوه و نتایج حاصل از استرس متزی برگها و تجزیه آزمایشگاهی موید اثرات مفید و مثبت محلول یاشی در عملکرد و کیفیت محصول بود. لذا می توان با افزودن حداقل یک برنامه منظم محلول یاشی در فصل بهار در زمان متورم شدن جوانه ها، ضمن افزایش عملکرد و متعادل کردن مصرف خاکی کودها، به عملکردی پایدار با ارتقاء کیفی محصول نائل آمد.